

Er du opptatt av miljø og solidaritet i lokalvalget?

Framtiden i våre hender Bergen har gått gjennom bergenspartienes programmer for den neste fireårsperioden på fire områder vi mener er viktig for å skape et bærekraftig og mer solidarisk samfunn. **Vi har sett på hvilke planer og tiltak de ulike partiene vil iverksette for å gjøre transportsystemet grønnere, redusere energibruken og bruk av fornybar energi i bygningsmassen og skape et grønnere næringsliv i kommunen.** Vi har til slutt sett på hva partiene gjør for å skape mer global rettferdighet. Tenker de globalt, og handler lokalt?

Vi har gitt karakter fra 1 til 6, der seks er best. Det har gitt positive utslag i karaktergivningen når partiene tør å være konkrete og tallfeste mål. Det er også en fordel når vi ser at partiet tør å bruke pisk i tillegg til gulrøtter (all forskning tilsier at man får best miljøeffekt når disse to virkemidlene kombineres).

Rangering	Parti	Snittkarakter	Grønn transport	Energieffektive bygg	Grønt næringsliv	Global rettferdighet
1	SV	4,75	6	5	4	4
1	Miljøpartiet de grønne	4,75	6	5	5	3
3	Venstre	4	5	5	3	3
4	Krf	2,75	4	3	4	0
5	Rødt	2,5	5	4	0	1
5	Sp	2,5	4	4	2	0
6	Ap	2,25	4	3	2	0
6	Byluftslisten	2,25	5	4	0	0
9	Høyre	1	4	0	0	0
10	Frp	0,75	2	1	0	0

Partiene er samlet sett best på **grønn transportpolitikk**. Der bør det være mulig å få på plass en del resultater i fireårsperioden. Utvidelser av bybanen og oppgradering av sykkelnettet ser det for eksempel ut til å være ganske bred enighet om. Vi synes det er veldig positivt at nesten alle omtaler seg i positive ordelag til høyhastighetstog mellom Bergen og Oslo. Vi er derimot litt bekymret for at politikerne vil gå for en løsning der de bruker for mye penger på å lappe på Bergensbanen istedenfor å satse fullt ut på høyhastighetstog. Lapping er ekstremt dyrt, og prisforskjellen mellom høyhastighetstog i helt nye traseer på 2.30 min og klattung på bergensbanen slik at det tar fire timer mellom Oslo og Bergen er relativt sett liten.

Når det gjelder temaet **energieffektive bygg**, er både SV og Venstre konkrete og ambisiøse. SV skriver "Bergen kommune skal redusere energiforbruket i egne bygg med minst 18%. Alle kommunale nybygg skal minst ha passiv- eller plusshusstandard. Alle større byggeprosjekter skal ha en egen energi- og klimaplan. Bergen kommune skal ta i bruk plan- og bygningsloven for å kreve langt mer energieffektive løsninger". Venstre vil "aktivt stimulere til at flest mulig nye private bolig- og næringsbygg skal være lavenergihus eller nullutslippsbygninger. Alle nye kommunale bygg skal være lavenergihus eller

nullutslippsbygninger og alle eksisterende bygg må energieffektiviseres.” Vi synes også det er gledelig at både Rødt og De grønne har merket seg at solvarme er et godt alternativ også i Norge.

Grønn næringsutvikling ser ikke ut til å være noe som står veldig høyt på dagsorden for partiene. Her er det De grønne som ser ut til å være mest opptatt av temaet. Vi er litt overrasket over at Venstre ikke har flere tiltak.

Tiltak for å fremme mer **global rettferdighet** er det skuffende lite av i partiprogrammene. Det er bare Bergen som Fairtradeby som går igjen som tiltak, men heller ikke det er det mange som nevner. Bare SV bringer inn etikk i offentlige innkjøp og investeringer.

Parti	Vurdering	Grønn transport	Grønne bygg	Grønt næringsliv	Global rettferdighet
Rødt	Grønn transport: 5 Energieff. bygg: 4 Grønt næringsliv: 0 Global rettferdighet: 1 Snittkarakter: 2,5	*Både av hensyn til klimakatastrofen og den svært dårlige luftkvaliteten haster det med å få størsteparten av transportarbeidet i Bergen over på bærekraftige og miljøvennlige transportmåter. *Rødt støtter videre utbygging av bybanenettet til alle bydeler. Vi ønsker forlengelse av bybanen: Mot vest gjennom Fyllingsdalen og Loddefjord mot Straume. Nordover via Åsane til Knarvik. * Vi ønsker at busstilbudet forbedres med flere avganger, faste avganger, tilrettelegging av flere pendlerruter og fornuftig korrespondanse mellom de forskjellige linjene og bydelene. *Vi ønsker å stanse utvidelsen av Flesland flyplass *Vi ønsker at det bygges ut hurtigtog mellom Bergen og Oslo. Bergensbanens reisetid skal innen 2020 være under fire timer. *vi vil at alle rutebusser innen 2015 skal være basert på teknologi som gir null eller svært lave utslipp av nitrogendioksid, svevestøv og karbondioksid. *Vi vil ha kraftig nedsettelse av billettprisene og på	*Kraftig satsing på subsidiering av varmepumper og andre energisparende tiltak både i kommunal og privat bygningsmasse. *At kommunen skal gå i spissen for utprøving av energi- og klimabesparende tiltak som solfangere og jordvarme.		* Krever at spørsmål av internasjonal karakter kommer opp i bystyret.

		<p>sikt gratis kollektivtransport.</p> <p>*En kraftfull omlegging av Bergen til sykkelby med forrang for syklister og gående. Vi ønsker et sammenhengende og trygt sykkelvegnett i Bergen slik at sykkelen kan bli et reelt alternativ for langt flere.</p> <p>*Rushtidsavgift eller køprising er et aktuelt tiltak for å få ned biltrafikken.</p> <p>*Flere bilfrie områder. Vestre Torggaten og Korskirkeallmenningen gjøres bilfrie.</p> <p>*Rødt vil gå mot utbygging av nye kjøpesentre og andre bilbaserte lokalsentre.</p> <p>*At det innen 2013 skal bli tvungen tilkobling til elektrisk strømforsyning for skip som anløper havnene i Bergen sentrum.</p>			
SV	<p>Grønn transport: 6 Energieff. bygg: 5 Grønn økonomi: 4 Global solidaritet: 4 Snittkarakter: 4,75</p> <p>Får bonus for å tallfeste årlige kuttmaal for klimagassutslipp: "De klimagassutslippene vi har kontroll over skal være lavere enn 5 tonn pr. bergenser. I dag er der over 6,5 tonn pr. bergenser, og de øker. Dette krever at vi årlige kutter om lag 5% av utslippene våre".</p>	<p>* Alle skal ha et godt kollektivtilbud med holdeplasser som har løpende oppdatert ruteinformasjon, høy frekvens på rutene, godt tilrettelagte overganger og et enkelt billettsystem.</p> <p>* Det skal være egne kollektivfelt for buss både på nordre, søndre og vestre hovedinnsfartsåre.</p> <p>* Flere sentrumsgater skal bli bilfrie – målet er et bilfritt sentrum.</p> <p>* Bompenggeprisen skal være identisk med prisen på en enkeltbillett på kollektivreiser.</p> <p>* Bergen kommune skal bygge romsligere anlegg for parkering med skyss, både for sykkel og bil, i Fyllingsdalen, Nesttun, Arna og Åsane.</p> <p>* Det skal bygges et sammenhengende sykkelveinett i Bergen, og at alle skolebarn skal kunne sykle og går trygt til skolen sin. Det skal være gode løsninger for å kombinere kollektiv, sykkel og gange.</p> <p>* Det skal innføres rushtidsavgift – en avgift som gjør det ekstra dyrt å kjøre, når trengselen på veiene er størst. Avgiften vil føre til bedre framkommelighet, økte inntekter til drift av kollektivtrafikken og mindre utslipp fra veitrafikken.</p>	<p>* Bergen kommune skal redusere energiforbruket i egne bygg med minst 18%.</p> <p>*Alle kommunale nybygg skal minst ha passiv- eller plusshusstandard.</p> <p>* Alle større byggeprosjekter skal ha en egen energi- og klimaplan. Bergen kommune skal ta i bruk plan- og bygningsloven for å kreve langt mer energieffektive løsninger.</p> <p>* Bergen skal bli en del av en nasjonal, forpliktende og fullfinansiert plan for energieffektivitet i både privatboliger, næringsbygg og lokalt og regionalt strømnett.</p> <p>* Staten skal gjeninnføre et topssystem for elektrisk strøm, som skiller mellom</p>	<p>* Vi skal ha vekst i grønne industrinæringer, som for eksempel systemer for energisparing, havvindmøller, bølgekraftverk og isolering av bygg. Dette er mulig gjennom våre klare prioriteringer i eier- og næringspolitikken.</p> <p>* Kraftselskapet BKK og BiR skal ha utviklet samarbeidet og styrket arbeidet med på miljøvennlig regional utvikling. Selskapene skal ha utviklet nye, relevante og</p>	<p>* Bergen Kommune skal følge nasjonale regler for innkjøp og investeringer som sikrer at alle varer og tjenester er produsert i overensstemmelse med ILOs kjernekonvensjoner. Det skal ikke handles eller investeres i selskaper som bidrar til miljøødeleggelser, krig eller okkupasjon.</p> <p>* Bergen Kommune skal ha en aktiv rolle i arbeidet for en mer rettferdig handel. Kommunen skal bidra til å styrke Fairtrade-bynettverkene, slik at de påvirker vareutvalg og handlevaner i byen</p>

		<p>* Bergen Kommune skal selge sine eierandeler i Tverrsambandet AS og eventuelle andre prosjekter som vil føre til økt bilbruk i regionen.</p> <p>* Parkeringspolitikken skal være helhetlig og miljøvennlig. Parallelt med frigjøring av parkeringsareal til andre formål i Bergen sentrum, så bør det legges avgift på kjøpesentrene i bydelene.</p> <p>* Innen 2015 skal det være frigjort minst 2000 parkeringsplasser i Bergen sentrum til andre formål.</p> <p>* Bybanen skal bygges ferdig til Lagunen og Handelshøyskolen, videre sørover mot Flesland, nordover mot Åsane og vestover mot Fyllingsdalen. Trolleybuslinjen (linje 2) bør forlenges til Paradis og Fyllingsdalen</p> <p>* Dobbeltsporet for tog mellom Arna og Bergen skal bygges ferdig, og reisetiden til Voss skal reduseres betydelig gjennom vedlikehold og modernisering.</p> <p>* Planen om en biltunnel mellom Arna og Bergen skal skrotes.</p> <p>* Prisen på togreisen Trengereid-Bergen og Arna-Bergen skal være lik enhetstaksten for buss og bane i Bergen.</p> <p>* Ringeriksbanen skal være ferdig bygd innen 2020.</p> <p>* Det skal bygges et biogassanlegg i Rådalen som kan produsere for bruk i rutebusser og i fjernvarmeanlegget.</p> <p>* Flytrafikken skal begrenses, og det skal ikke være grunnlag for en rullebane nummer to på Flesland.</p> <p>*SV er for å vedlikeholde og modernisere Bergensbanen (få reisetiden ned mot 4 timer). Samtidig sterk tilhenger av at det utredes ytterligere hvordan man bør bygge lyntog</p>	<p>basisforbruk og ekstraordinært forbruk.</p>	<p>miljøvennlige foretningsområder, som for eksempel ENØK-løsninger.</p> <p>* Tomteselskapet skal være gjort til en utviklingsavdeling i kommunen, med et spesielt ansvar for å legge til rette for grønn næringsutvikling og sosial- og miljøvennlig boligbygging.</p>	
--	--	---	--	---	--

		mellom de største byene i Sør-Norge.			
Ap	<p>Grønn transport: 4 Energieff, bygg: 3 Grønt næringsliv: 2 Global rettferdighet: 0 Snittkarakter: 2,25</p>	<p>* Arbeiderpartiet i Bergen ønsker å lage et bedre og mer pålitelig kollektivtilbud og redusere luftforurensingen og klimagass-utslippene. Den mest effektive måten å løse dette på er å redusere privat-bilismen.</p> <p>* Arbeiderpartiet vil ha bybane til alle bydeler. Bybanen skal bli ryggraden i Bergens fremtidige transportsystem, og vi vil jobbe for en hurtig og omfattende utbygging av denne. Bybanen skal nå Flesland innen 2015, og skal videreføres til Åsane, Fyllingsdalen og Loddefjord raskest mulig</p> <p>* Trygg sykkelparkering, matebusser og pendlerbusser til store arbeidsplasser skal også bidra til å gjøre Bybanen mer tilgjengelig for alle.</p> <p>* Enhetstaksten skal gjelde på all kollektivtrafikk i bergensområdet, og avgangsfrekvensen skal være høy.</p> <p>* Bussene skal gå på miljøvennlig drivstoff som strøm og biogass.</p> <p>* Arbeiderpartiet vil jobbe for at det bygges gang- og sykkelstier i kommunen for minst 80 millioner kroner i året</p> <p>* Det skal ikke ta mer enn fire timer å ta tog mellom Bergen og Oslo. Arbeiderpartiet vil jobbe for en utbedring av Bergensbanen, utbygging av Ringeriks-tunnel, dobbeltspor mellom Bergen og Arna og utredning av lyntogalternativer.</p> <p>*Arbeiderpartiet vil jobbe for en ny gods-terminal slik at mer gods kan flyttes fra vei til bane.</p> <p>*Arbeiderpartiet vil prioritere å få bygget dobbelt jernbanespor gjennom Ulriken.</p> <p>*Tidsdifferensierte bompengesatser.</p> <p>*Arbeiderpartiet vil gjeninnføre den vellykkede ordningen med bilfrie dager i sentrum i sommerhalvåret.</p> <p>*Torget og Bryggen må bli bilfri.</p>	<p>*Fjernvarmenett er en viktig brikke i å få en mer miljøvennlig oppvarming i Bergen. Lokalt boss bør føre til lokal varme, og Arbeiderpartiet vil jobbe for kortreist boss.</p> <p>*Arbeiderpartiet vil ha mer miljøvennlige bygninger og vil arbeide for økt rehabilitering av eldre bebyggelse. Nye bygg skal bygges på en miljøvennlig måte som blant annet gir lavt strømforbruk.</p>	<p>* Arbeiderpartiet vil arbeide for at kompetansen innen olje og gass også brukes til økt satsing på fornybare og miljøvennlige energiformer.</p>	

		*Skip som ligger ved kai i Bergen, skal drives av landbasert strøm, ikke forurensende oljeaggregater.			
Sp	Grønn transport: 4 Energieff. bygg: 4 Grønt næringsliv: 2 Global rettferdighet: 0 Snittkarakter: 2,5	<p>*Arbeide for høyhastighetsbane som alternativ til fly</p> <p>*Arbeide for en kraftig opprustning av dagens kollektivtilbud, både frekvens og gjennomgående / tversgående ruter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prioritere å bygge innfartsparkering i bydelene, kombinert med en restriktiv parkeringspolitikk i sentrum (med en øvre grense for antall parkeringsplasser i sentrum) • Innføre de bilreduserende tiltak som det til enhver tid er lovhjemmel for, herunder økte bompengesatser, køprising og innføring av lavutslippssone • Legge til rette for elbiler med bl.a. gratis parkeringsplasser og flere ladestasjoner • Føre en aktiv fortetningspolitikk, der byen bygges rundt effektive kollektivakser <p>*Bygge bybane til Flesland, Åsane, Loddefjord/Fyllingsdalen og omegnskommunene</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbeide for en sterkere statlig finansiering av kollektiv infrastruktur • Ha flere bussavganger og bedre informasjon om busstilbudet, også i utkantene av Bergen • Bedre fremkommeligheten for bussene. Her må egne felt, prioritering i lyskryss, utforming av rundkjøringer og egne kollektivgater vurderes • ha samme enhetstakster på tog som på buss, samt billigere månedskort • Ha differensierte havneavgifter for slik å favorisere skip med miljøvennlig drivstoff 	<ul style="list-style-type: none"> • la vannbåren varme inngå som element i alle nye reguleringsplaner. <p>Tilknytningsplikt kan vurderes i aktuelle områder</p> <ul style="list-style-type: none"> • basere fjernvarmenettet på bioenergi • bygge desentraliserte biogassanlegg for matavfall og kloakkslam <p>*Erstatte oljefyring, også som reservesystem, med miljøvennlig oppvarming i alle kommunale bygg</p> <ul style="list-style-type: none"> • alltid prioritere miljøvennlige løsninger ved større rehabiliteringer og bygge fjernvarme i alle bydeler • gjøre Bergen til foregangskommune i bygging av passivhus, og for øvrig sette strenge energikrav for oppføring av nye næringsbygg • legge premisser for valg av miljøvennlig energibruk i alle nye boligfelt ved aktiv bruk av utbyggingsavtaler • øke innsatsen for å energigjenvinne restavfallet 	<p>*Gjøre Bergen til en synlig aktør innenfor all energiforskning</p> <ul style="list-style-type: none"> • øke satsingen på bioenergi 	

<p>Venstre</p>	<p>Grønn transport: 5 Energieff. bygg: 5 Grønt næringsliv: 3 Global rettferdighet: 3 Snittkarakter: 4</p>	<p>*Venstre vil endre gjeldende parkeringsregler som legger minimumskrav på plasser i reguleringsplaner og endre disse til å bli maksimumskrav. *Øke kravene til sykkelparkering på sentralt næringsareal. *Et godt kollektivtilbud er venstres prioritert nummer en. *Venstre vil at Bybanen skal bli bærebjelken i kollektivtransporten i Bergen. Vi vil samarbeide med fylkeskommunen om videre utbygging til Flesland innen 2014 og til Åsane innen 2018. *Venstre er villig til å øke bompengene. * Venstre vil ha en tofelts kollektiv/sykelbro ved siden av dagens Sotrabro kombinert med bybane til Fyllingsdalen, Loddefjord og Straume. *Ønsker flere kollektivfelt. *Bevare og utvikle Trolleybussene, særlig der Bybanen ikke går. * Innføre rushtidsavgift i form av tidsdifferensierte bompenger Kjøprising er både god miljøpolitikk og god næringspolitikk. Inntektene må i sin helhet gå til å bedre kollektivtrafikken. *Videre bør biltrafikken i sentrum reduseres ved å gjøre middelalderbyen, dvs. Bryggen og Vågsbunnen bilfri og ved å redusere antallet parkeringsplasser på gategrunn. * Bergen sentrum skal være en lavutslippssone. * Gater med brosteinsdekke gir langt mindre svevestøv og forurensning enn asfalt. Venstre vil derfor i samarbeid med statlige og fylkeskommunale veimyndigheter lage en forpliktende plan for økt bruk av sykkelvennlig brostein i Bergen sentrum. • Gi en elbilgaranti som freder nullutslippsbiler fra kommunale trafikkavgifter. • Legge til rette for økt bruk av elbil.</p>	<p>*Miljøet må være det grunnleggende i all byplanlegging. Lavest mulig energibehov, minst mulig avfallsproduksjon, gode muligheter for kollektivtransport og inkludering av grønne byrom skal vektlegges i overordnede planer. *Venstre vil aktivt stimulere til at flest mulig nye private bolig- og næringsbygg skal være lavenergihus eller nullutslippsbygninger. *Alle nye kommunale bygg skal være lavenergihus eller nullutslippsbygninger og alle eksisterende bygg må energieffektiviseres. * Venstre ønsker å knytte eiendomsskatten til den nye miljømerkingen av eiendom, slik at miljøvennlige hus kan gis skattefradrag.</p>	<p>*Venstre vil gjøre Bergen kommune klimanøytral. * Venstre vil at alle varer og tjenester som kommunen kjøper skal være miljømerket. *Kommunen må arbeide for å miljøsertifisere alle kommunale virksomheter og kreve miljøsertifisering fra alle store leverandører til kommunen.</p>	<p>*Videreutvikle Bergen som Fairtradeby. Bergen kommune kan bruke sin markedsrett som storkunde til å vise internasjonal solidaritet og bekjempe fattigdom. Venstre vil i kommende periode jobbe for at alle kriterier som ligger til grunn for å kunne kalle seg Fairtradeby blir nøye fulgt opp.</p>
-----------------------	--	---	--	---	--

		<p>* Garantere for bygging av flere gjennomgående sykkelveier.</p> <p>*Kraftig øke antall sykkelstativ og sykkelparkering under tak.</p> <p>* I dag er det store bilkøer fra nord og vest mot og fra sentrum i rushtrafikken, Venstre mener at et effektivt transportsystem på sjø vil kunne redusere biltrafikken.</p>			
Krf	<p>Grønn transport: 4</p> <p>Energieff. bygg: 3</p> <p>Grønt næringsliv:4</p> <p>Global rettferdighet: 0</p> <p>Snittkarakter: 2,75</p>	<p>* KrF vil ha Bergensregionen på skinner. Bybanen må videreføres til Flesland, Åsane, Haukeland og Bergen Vest. Bergen må være en pådriver for å få Bybanen videre også til nærliggende kommuner.</p> <p>* KrF vil prioritere ressurser til videre regulering av bybanetraseer.</p> <p>* KrF er opptatt av å legge til rette for fortetting av bolig- og næringsområder langs bybanetraseene. En samordnet areal- og transportpolitikk er avgjørende for at byen bygges slik at flest mulig har nærhet til kollektivtilbud mellom bosted og arbeidsplass. KrF ønsker et kollektivsystem basert på et fullt utbygd bybanenett, med kompletterende buss- og båtruter og gode park & ride løsninger.</p> <p>*Som et langsiktig grep for å redusere trafikken gjennom Bergensdalen og dermed bedre luftkvaliteten på Danmarks plass, vil KrF kjempe for at Europaveien (E39) legges utenfor sentrumsnære områder i Bergen.</p> <p>*For å redusere biltrafikken i rushtiden, ønsker KrF at dagens bompengering får tidsdifferensierte satser slik at det blir dyrere å bruke veinettet i tidsrom der belastningen på veiene er stor og billigere på kveldstid og i helgene.</p> <p>*KrF vil gjøre det enklere å benytte sykkel som transportmiddel. Derfor ønsker vi atskilte gang- og sykkelveier og et helhetlig sykkelnett i Bergen. KrF ønsker å etablere minimum 1500</p>	<p>*KrF vil være en garantist for at miljøkonsekvensene i private og offentlige utbyggingsprosjekter alltid skal være ivare tatt gjennom krav til CO2-reduksjoner, lavenergi- og nullutslippsbygg og bruk av miljøvennlige energikilder.</p>	<p>* En miljøvennlig næringsby. KrF ønsker en grønnere, mer fornybar og fremtidsrettet by, særlig med tanke på energieffektivisering og mindre bruk av fossilt brensel.</p> <p>*Krf vil arbeide for etablering av næringsklynger for selskaper innen miljøvennlig teknologi og fornybar energi. Vi ønsker at Bergen blir Norges fremste by for miljøvennlig teknologi og miljøforskning</p> <p>* KrF vil arbeide for å sikre torget som attraktivt utsalgssted for kortreist mat.</p> <p>* KrF vil arbeide for at Bergen i 2030 er en klimanøytral by. Klimasatsing må gjennomsyre alle</p>	

		<p>parkeringsplasser for sykler i sentrum.</p> <p>*Vi vil gjøre Bryggen bilfri.</p> <p>*Vi vil elektrifisere havnen for å minske den lokale luftforurensningen.</p> <p>* KrF ønsker å gjøre det enklere å bruke elbil ved at det etableres flere ladepunkter både i sentrum og på større arbeidsplasser.</p> <p>*Bussene bør i langt større grad benytte miljøvennlig drivstoff som biogass eller hydrogen.</p>		<p>kommunens virksomheter. Vi vil etablere en klimanøytral bydel i områdene Kokstad/Sandsli og Liland/Blomsterdalen</p> <p>*KrF vil ha en økt satsing på kildesortering og metallgjenvinning.</p> <p>*KrF vil være en pådriver for Grønt Flagg - miljøsertifisering av skoler og barnehager.</p>	
Høyre	<p>Grønn transport: 4</p> <p>Energieff. bygg: 0</p> <p>Grønt næringsliv: 0</p> <p>Global rettferdighet: 0</p> <p>Snittkarakter: 1</p>	<p>*Høyre vil bygge flere og gjennomgående sykkelveier i alle bydeler</p> <p>*skape sammenhengende strandpromenade med gang- og sykkelsti fra Nyhavn til Solheimsviken</p> <p>*arbeide for å gjøre naturlige deler av sentrumskjernen til bilfrie områder, eksempelvis Bryggen</p> <p>*Vil at veksten i antallet reisende skjer innen kollektivtrafikk, slik Bergensprogrammet legger opp til. Bybanen vil være bærebjelken for å oppnå dette, parallelt med at vi klarer å gjøre nødvendige forbedringer innen busstilbudet. Målsetningen er at kollektivtilbudet skal være det foretrukne transportmiddelet for så mange bergensere som mulig.</p>			

		<p>*fortsette utbyggingen av Bybanen til flere bydeler</p> <p>*øke kollektivtilbudet på enkeltstrekninger, som til Sandsli og Kokstad og store arbeidsplasser som Haukeland universitetssykehus, samt jobbe for å etablere flere ekspressbussruter som tverrforbindelse mellom bydelene</p> <p>*forbedre fremkommeligheten for busser ved å bygge flere kollektivtraseer</p> <p>*fase ut samtlige dieselbusser i Bergen sentrum til fordel for gass eller annet drivstoff som ikke medfører NOx-utslipp</p> <p>*sikre en "bergensbanepakke" som inkluderer bygging av Ringerrickstunnel, nye krysnings- og dobbeltspor og oppgradering av Vossabanen, og slik å redusere reisetiden til Voss til 45 minutter.</p> <p>*arbeide for utbygging av hurtigtognett som knytter vestlandsbyene sammen og gir en reisetid fra Bergen til Oslo på under fire timer.</p> <p>*For å redusere luftforurensingen som tidvis har preget byen, vil Høyre tidsdifferensiere bompenger etter hvor mye hvert kjøretøy forurenser. Ordningen må ikke innebære at den totale innkrevningen av bompenger økes.</p>			
Frp	<p>Grønn transport: 2</p> <p>Grønn bolig: 1</p> <p>Grønn økonomi: 0</p> <p>Global rettferdighet: 0</p> <p>Snittkarakter: 0,75</p>	<p>*Bergen FrP vil primært ha et bussbasert kollektivsystem med utbygging av egne kollektivtraseer.</p> <p>*Bergen FrP vil utbedre veier, gater og gang- og sykkelveier.</p> <p>*FrP vil flytte både godshavn og godsterminaler ut av sentrum. Dette vil spare byen for mye lokal forurensing, da man unngår mye tungtransport.</p>	Tilrettelegge for fornybar energi, for eksempel geovarme.		
Byluftlisten	<p>Grønn transport: 5</p> <p>Energieff. bygg: 4</p> <p>Grønn økonomi: 0</p> <p>Global rettferdighet: 0</p> <p>Snittkarakter: 2,25</p>	<p>*Vi vil innføre tids- og utslippsdifferensierte bompenger. Byluftlisten går inn for at både de direkte og de indirekte inntektene fra denne ordningen skal brukes til å bedre transportmulighetene i Bergen til fots, på sykkel og kollektivt.</p> <p>*Vi går inn for datokjøring som krisetiltak, men vil at biler med lave lokale</p>	<p>*Som krisetiltak, ved fare for helseskadelig luft, går Byluftlisten inn for utslippsforbud i giftlokkområdet, med unntak for bygg som ikke har alternativ oppvarming.</p> <p>Samtidig krever vi at alle bygg</p>		

		<p>utslipp skal være unntatt datokjøring fordi dette vil ha en positiv langtidseffekt på bilparken.</p> <p>*Vi er for utbygging av bybanen.</p> <p>*Vi går inn for å integrere lokaltoget Arna-Bergen i det ordinære kollektivsystemet i fylket</p> <p>*Byluftlisten vil legge til rette for samkjøring og bildeling.</p> <p>* Byluftlisten vil at det skal bli enklere og billigere å reise kollektivt i giftlokkområdet enn å reise med privatbil.</p> <p>*Byluftlisten vil forbedre fremkommelighet, synlighet og sikkerhet for syklistene i Bergen. Plan for sykkeltrase gjennom sentrum må på plass umiddelbart</p> <p>slik at utbygging kan skje i sammenheng med andre byggeprosjekter. Vi vil ha sammenhengende sykkelvei fra Landås til Loddefjord og fra Fana til Åsane, begge med knutepunkt i sentrum, og vi går inn for COWIs helhetlige forslag.</p> <p>*God sykkelparkering skal bli tilgjengelig i hele byen og ved alle innfartsknutepunkt.</p> <p>*Byluftlisten går inn for utslippsdifferensierte havneavgifter. Vi vil forby skip med svært høye lokale utslipp å legge til kai i indre havn.</p>	<p>i giftlokkområdet skal ha utslippsfrie oppvarmingsalternativ innen tre år.</p> <p>*Vi vil gi støtte til etterisolering.</p> <p>*Alle byggesaker skal vurderes i et byluftperspektiv.</p>		
<p>Miljø Partiet De Grønne</p>	<p>Grønn transport. 6 Energieff. bygg: 5 Grønt næringsliv: 5 Global rettferdighet: 3 Snittkarakter: 4,75</p> <p>Bonus for å å bringe inn begrepet økologisk fotavtrykk. "Byen skal ha som</p>	<p>*Bergen skal være en by fri for fossilt brennstoff. Bruk av kollektivtrafikk, gangvei eller sykkel er et klart førstevalg.</p> <p>*Transportsystemet må utvikles slik at all transport effektiviseres og klimapåvirkningen reduseres. Vi vil også stimulere og oppmuntre til bruk av elektriske kjøretøy.</p> <p>*Miljøpartiet De Grønne ønsker seg et bilfritt sentrum, og vil undersøke muligheten for en indre ringvei som erstatter veimaskinen på Nygårdstangen og dermed fjerner hoveddelen av</p>	<p>*Fjerne olje og gass som oppvarming.</p> <p>* Bergen kommune skal være et forbilde når det gjelder effektiv bruk av energi til boliger, kontorer, idrettshaller og andre lokaler. Satse på ENØK.</p> <p>*Bygge biogass-anlegg for å utnytte organisk avfall og slam</p>	<p>*Veien til en positiv økonomisk utvikling må følge en annen kurs med mer gjenvinning, lavere utslipp og mindre sløsing av våre samlede ressurser. *Bergen må ha en ledende rolle i utviklingen av fremtidens løsninger</p>	<p>*At Bergen skal beholde statusen som Fairtrade-by og bedre tilbudet av rettferdig handel.</p>

	<p>mål kontinuerlig å minske sitt økologiske fotavtrykk".</p>	<p>trafikken gjennom Danmarks plass.</p> <p>*Gratisbussen i Bergen må gjeninnføres, og tilbudet må bygges ut til å dekke all nødvendig kollektivtrafikk i sentrum.</p> <p>*Piggdekkavgiften må opprettholdes, og det må innføres rushtidsavgift. Vi vil gradere bompengavgift etter utslippsnivå på bilen.</p> <p>*Bybanen skal dekke et størst mulig område, med forbindelser til nabokommunene.</p> <p>* Flere gater i sentrum skal gjøres om til gågater og flere fortau utvides.</p> <p>*Vi vil opprette Norges lengste gågate fra og med Vestre Torggate til Nedre Korskirkeallmenning.</p> <p>*Prioritere byplanlegging for mindre kjøring. Ingen nye bilbaserte nærings- og boligfelt.</p> <p>*Bergens sykkelplaner skal gjennomføres. Flere sykkelveier i ett sammenhengende nett er nødvendig samt bredere sykkelfelt der det er dårlig med plass. Sykler til utlån skal være tilgjengelig på flere steder enn det er i dag, helst en sykkelutleieordning som de har i andre store byer. Vi vil bygge sykkelparkeringshus, og bygge tak over andre sykkelparkeringsplasser.</p> <p>*Vi vil ha mer lys-prioritering av kollektivtrafikk, og innføre kollektivfelt der det trengs på alle innfartsårer.</p> <p>*Ha flere ekspressbusser og busser på gass og elektrisitet.</p> <p>*Ha flere og hyppigere bussavganger og bygge ut trolleybussnettet.</p> <p>*Øke andelen biler på elektrisitet og biogass.</p> <p>*At Bergen kommune skal være en pådriver i arbeidet for å bygge høyhastighetsjernbane mellom Bergen og Oslo.</p> <p>*Få fortgang på bygging av dobbeltspor på jernbanestrekningen Bergen – Arna fremfor ny biltunnel.</p> <p>*Stoppe videre utbygging av Flesland flyplass.</p>	<p>*At nybygging først og fremst skal skje på gamle industritomter og parkeringsplasser som har sentral beliggenhet.</p> <p>*Bergen har ett stort potensial når det gjelder satsing på solenergi, hav-varme og vindkraft. Når det bygges i Bergen skal byen kreve fornybar energi som standard. Det bør utvikles en plan og informeres om mulighetene til å bidra til mer solenergi.</p>	<p>innen fornybar energi, energisparing og annen miljøteknologi. Mange aktører innen miljøteknologifeltet har et stort potensial til å etablere seg i det internasjonale markedet.</p> <p>*Hele sektoren av miljøvennlig teknologi må løftes frem ved at et bransjeprogram utvikles. I bransjeprogrammet må næringslivet og fagorganisasjonene samarbeide og i fellesskap utvikle nye metoder og aktiviteter.</p> <p>*Et senter for miljøteknologi må opprettes, med en målsetting om at det skal bli attraktivt for de mange nåværende og fremtidige viktige aktører innenfor miljøteknologi å lokalisere seg i Bergen.</p> <p>*Det maritime feltet i Bergen er anerkjent internasjonalt. Vi må</p>	
--	--	--	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> *Øke parkeringsavgiftene *Støtte carpooling og ridesharing, altså deling av biler og felleskjøring *Redusere antallet parkeringsplasser i sentrum * At kommunens bilpark i større grad skal være basert på elektrisitet eller miljøvennlig drivstoff. * Alle byens busser skal bruke fornybar energi. * Mer gods må over på miljøvennlige alternativer som båt og tog. *Vi vil innføre forbud mot at supplybåter ligger til kai på tomgang, og vil at havnen elektrifiseres *Innføre mer bruk av videokonferanser, noe som vil redusere transportbehovet i kommunal sektor. 		<p>tilrettelegge for at de også blir ledene i klimaomstillingen, og bruke det som et konkurransefortrinn.</p> <p>*Bergen kommune må videre oppmuntre til at Bergen blir et populært turistmål i samarbeid med næringslivet, men det må ikke gå på akkord med miljøet og klimaet.</p> <p>*Forurensere må betale, og det offentlige må sammen med industrien komme med oppmuntring og gulrøtter for å stanse forurensning.</p> <p>*Støtte og oppmuntre til flere brukttorg, loppemarkeder og gjenbruk</p> <p>*Fjerne eiendomsskatt for brukttforretninger</p>	
--	--	---	--	--	--

Kilder:

http://www.frp.no/filestore/program_WEB.pdf

http://www.senterpartiet.no/getfile.php/Program_Sp_2011-2015.pdf

http://hoyre.no/www/hoyre_der_du_bor/hordaland/lokalforening/bergen_hoyre/bergen_hoyres_program/2011_-_2015/Bergen+H%C3%B8yres+program+2011+-+2015.d25-TwJvI4a.ips

<http://www.krf.no/ikbViewer/page/krf/organisasjon/fylkes-og-lokallag/politisk-program?org=15325>

<http://rødt.no/bergen/valg-2011/valgprogram-for-r%C3%B8dt-bergen-2011-2015/>

<http://www.apibergeren.no/-/document/get/5897/Program%20nett.pdf>

<http://www.venstre.no/files/hordaland/bergen/Program2011.pdf>

<http://sv.no/SV-der-du-bor/Hordaland/Bergen/Vi-mener/Hele-Bergen>

<http://www.mdg.no/bergen/valgprogram-2011-2015/>